

پیتر ابورن • دیوید موریسون •

توهّمی خطرناک

چرا غرب درباره ایران هسته‌ای
اشتباه می‌کند؟

ترجمه عسگر قهرمان پور بناب

بامقدمه دکتر محسن رنانی

تّوّهمی خطرناک

چرا غرب درباره‌ی ایران هسته‌ای اشتباه می‌کند؟

نویسنده‌ان:

پیتر آبورن و دیوید موریسون

ترجمه‌ی: عسگر قهرمانپور بُناب

با مقدمه دکتر محسن رنانی (استاد دانشگاه اقتصاد اصفهان)

انتشارات طرح نو- تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان
خلیل حسینی کوچه باربد، شماره ۳۰، تلفن: ۸۸۷۵۹۲۲۴
۱۵۸۷۵-۷۷۱۳ ۸۸۷۶۵۶۳۴ صندوق پستی:

مرکز پخش: مؤسسه انتشارات شبکه اندیشه
تهران، خیابان طالقانی، بین وصال و فلسطین، خیابان فریمان
نش کوچه مریم، شماره ۲۶، تلفن: ۶۶۴۸۰۳۱۳-۶۶۴۸۰۲۳۸

فروشگاه: تهران، خیابان انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران،
فروشگاه خوارزمی، تلفن: ۶۶۴۰۰۷۰۶

توهیمی خطرناک (چرا غرب درباره ایران هسته‌ای اشتباه می‌کند)

- نویسنده: پیتر آبورن و دیوید موریسون
- مترجم: عسگر قهرمانپوربناب
- ناشر: طرح نو
- ناشر همکار: شبکه اندیشه
- چاپ و صحافی: چاپخانه سروش
- حروفچینی و صفحه‌آرایی: غلامرضا عقیلی شمس
- شمارگان: ۲۲۰۰
- نسخه
- همه حقوق محفوظ است.
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۲
- قیمت: ۱۰۰۰ تومان

ISBN: 978-964-489-111-3

۹۷۸-۹۶۴-۴۸۹-۱۱۱-۳

این کتاب ترجمه‌ای از:

A Dangerous delusion; Oborne, Peter & Morrison, David, 2013, Elliott and Thompson limited

پیتر آبورن و دیوید موریسون
توهیمی خطرناک؛ چرا غرب درباره ایران هسته‌ای اشتباه می‌کند / ترجمه عسگر قهرمانپوربناب.
- تهران طرح نو، ۱۳۹۲

۱۲۰ ص. - (سیاست و فرهنگ)
چاپ اول.
۱. منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای - ایران ۲. انرژی اتمی - ایران - سیاست دولت ۳. سلاح‌های هسته‌ای - ایران - کنترل

KZ۵۶۷۵/۹۸۶۱۳۹۲

۳۲۷/۱۷۴۷۸-۹۵۵

۳۱۶۲۹۸۷

فهرست

- ۶ قدردانی
- ۱۱ مقدمه (دکتر محسن رنانی استاد دانشگاه اقتصاد اصفهان)
- ۱۵ پیشنهادی که غرب رد کرد
- ۲۲ ایالات متحده و ایران: یک تاریخ فاجعه‌آمیز
- ۳۲ پیمان منع اشاعه سلاح‌های هسته‌ای
- ۴۰ ریاکاری هسته‌ای
- ۴۷ برنامه هسته‌ای ایران و غرب
- ۵۵ چگونه غرب سازش را ازین برد
- ۷۵ افسانه‌ها، دروغ‌ها و بازنمایی‌های
- ۷۵ اشتباه درباره‌ی ایران
- ۹۸ واقعاً ماجرا چیست؟
- ۱۰۵ تقاضا برای داشتن عقل سليم
- ۱۱۱ ضمیمه
- ۱۱۷ نمایه

مقدمه

کتاب کوچکی که در دست دارید، پرده از رازی بزرگ
برمی‌گیرد. از اطلاعات ساده‌ای که گاه در دسترس همگان نیز
بوده است حقایق مهمی بیرون می‌کشد که به سان یک ضربه
کاری، چیدمان باورهای ما را به هم می‌ریزد. خواندن کل این
کتاب شاید بیش از سه‌چهار ساعت وقت شما را نگیرد اما اندیشه
شما را در مورد مناقشه اتمی ایران – که احتمالاً سالها پیش
شکل گرفته و بدون تغییر مانده است – دگرگون می‌کند.

در زبان فارسی اصطلاح «دستاویز» تا حدودی منعکس
کننده مفهوم واژه فرانسوی «آتو» است. پیام این کتاب روشن و
صریح است: غرب فعالیت صلح آمیز اتمی ایران را دستاویزی
کرده است برای فشار سیاسی بر ایران. و در این جا منظور از
غرب، ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا است. کتاب نشان
می‌دهد که این غرب است که نمی‌خواهد مذاکرات اتمی ایران
به نتیجه برسد و هرگاه ایران تلاش کرده است با ارائه
راهکارهایی، هم اطمینان غرب از صلح آمیز بودن فعالیت خود

را تامین کند و هم حقوق ایران برای فعالیت صلح‌آمیز هسته‌ای در چارچوب مقرارت بین المللی را تضمین کند، غرب، «بی برو برگرد» با آن مخالفت کرده است. شواهدی که کتاب از برخورد غرب، بویژه آمریکا با مذاکرات اتمی ایران و اروپا ارائه می‌کند گاه بسیار تکان دهنده است. مذاکره کنندگان اروپایی در مقاطع حساس مذاکرات – دقیقاً جایی که مذاکرات دارد به نتیجه می‌رسد – از آمریکا کسب تکلیف می‌کنند و پاسخ‌ها صریح و قاطع است: مذاکرات نباید به نتیجه برسد. البته پیام‌ها به این عربانی نیست، اما مفهوم آن همین است. وقتی نمایندگان ایران در مذاکرات در سال ۲۰۰۵ پیشنهاد می‌دهند که تمام فعالیت‌های اتمی اش را بدون استثنا در معرض نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دهد اما متقابلاً حق ایران برای ادامه فعالیت صلح‌آمیز اتمی به رسمیت شناخته شود، مذاکره کنندگان اروپایی بسی درنگ آن را رد می‌کنند و بعدها یکی از همان مذاکره کنندگان در گوشی به طرف ایرانی می‌فهماند که آمریکا حتی فعالیت یک سانتریفیوژ را هم در ایران تحمل نخواهد کرد.

پیام روشن است: مذاکرات نباید به نتیجه برسد!

کتاب اما یک نتیجه مهم از این رفتار غرب می‌گیرد و آن این که غرب می‌کوشد تا مناقشه را به سوی بن‌بست ببرد و جهان را از نظر روانی آماده کند تا حمله به ایران را مشروع بینگارد و زمینه‌های سیاسی آغاز یک جنگ بزرگ در خلیج فارس را مهیا

کند. این دقیقاً نقطه جدایی تحلیل این کتاب با تحلیلی است که من در کتاب «اقتصاد سیاسی مناقشه اتمی ایران» آورده‌ام. من نیز معتقدم غرب با هدف کش دادن مناقشه اتمی با ایران وارد

مذاکره شده است و از سیاست چماق و هویج بهره می‌گیرد تا بازی مذاکرات اتمی را هم برای ایرانیان و هم برای مخاطبین غربی جذاب کند. اما هدف نهایی اش پایان گرفتن مناقشه نیست. از نظر غرب این مناقشه باید تا جایی ادامه یابد که غرب مطمئن شود فرایند رهایی اقتصاد غرب از وابستگی به نفت خلیج فارس به مراحل پایانی خود نزدیک شده است. غرب حداکثر تا سال ۲۰۲۰، یعنی هفت سال دیگر، به نفت خلیج فارس وابستگی جدی دارد و تنها در این دوره است که خلیج فارس همچنان جایگاه ویژه خود را در جغرافیای سیاسی جهان خواهد داشت. اکنون که جهان و بویژه غرب انگیزه‌های اقتصادی و سیاسی لازم برای رهایی از اعتیاد به نفت را به دست آورده است، تداوم تنش در خلیج فارس همراه با بالا ماندن قیمت نفت کمک می‌کند تا این انگیزه همچنان تازه و زنده بماند و فرایند رهایی غرب از نفت خلیج فارس که سالهاست آغاز شده است را تا سال ۲۰۲۰ به نقطه عطف تاریخی برساند.

نظام سیاسی ما در یکی از دوره‌های مهم و سرنوشت‌ساز خود برای تصمیم‌گیری در این باره به سر می‌برد. مناقشه اتمی که تاکنون عامل مهمی برای افزایش همبستگی ملی در سطح جامعه

و حکومت بوده است می‌رود تا کار کرد پیشین خود را از دست بدهد و از یک فرصت تاریخی برای ما به یک تهدید تاریخی تبدیل شود. اکنون تداوم مناقشه اتمی با تحمل پیامدهای مخرب تحریم‌ها در داخل و ترغیب سرمایه‌گذاران غربی برای سرمایه‌گذاری در انرژیهای نو برای پایان بخشیدن به اعتیاد غرب به نفت، می‌رود تا به عاملی برای سوزاندن فرصت‌های تاریخی ما تبدیل شود. این جاست که نظام تدبیر ما باید با هوشیاری، دست به اتخاذ یک «تصمیم بزرگ» و راهبردی در این مورد بزند. این کتاب حقایقی را آشکار می‌کند که ضرورت اقدام برای این تصمیم بزرگ را آشکار می‌سازد. این کتاب یکی از بهترین استناد برای نظام تدبیر ماست تا با ترویج انگاره‌ها و ایده‌های آن در سطح جامعه، آمادگی‌های فکری و روانی لازم برای ایجاد یک «تحول بزرگ» در فرایند به رخوت گراییده مذاکرات اتمی را فراهم آورد. چنین باد.

محسن رفانی - دانشگاه اصفهان

۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۲